

Hur hittar man i offentligt tryck?

Det som publiceras som ett resultat av regeringens, riksdagens, olika myndigheters och kommuners arbete brukar kallas för **offentligt tryck**. Den här guiden beskriver hur och var man kan hitta sådant som propositioner, utredningar, lagar och statistik.

UB har som uppgift att ta emot och bevara allt tryckt offentligt material i Sverige. Mycket av detta står framme i biblioteket. Nuförtiden publiceras också mycket offentligt tryck på Internet.

Riksdagstryck

Finns på mezzaninvåningen (en våning upp) år för år. Indelas i sju sektioner:

- **A. Riksdagens protokoll** (prot.)
Debatter och omröstningar i riksdagen.
Tryckt: Finns i riksdagstrycket del A – på mezzaninvåningen. Finns också att låna och beställa i vår katalog Lovisa: sök på titel Riksdagstryck Protokoll.
Internet 1971-: <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=prot>
- **B. Regeringens propositioner & skrivelser** (prop.) (skr.)
Skillnaden mellan dessa är att propositioner är förslag och skrivelser är redogörelser. Riksdagsledamöterna har motionsrätt vid bägge typerna av dokument, Numreringen är löpande. Budgetpropositionen är nr 1. Lägg märke till regeringens skrivelser som innehåller många intressanta redogörelser över t.ex. statliga företag, nordiskt samarbete, Sverige i EU - för att inte tala om Kommittéberättelsen. Återkommande nummer: kommittéberättelsen nr 103, årsredovisning för staten nr 101, årsboken om EU var länge nr 60.
Tryckt: Finns i riksdagstrycket del B – på mezzaninvåningen. Finns också att låna och beställa i vår katalog Lovisa: sök på titel Riksdagstryck Propositioner.
Internet 1971-: <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=prop>
- **C. Framställningar (förslag) och redogörelser**
Riksdagens organ lämnar in redogörelser för årets verksamhet till riksdagen. Exempel är justitieombudsmännen (JO) och Riksdagens revisorer (RR).
Tryckt: Finns i riksdagstrycket del C – på mezzaninvåningen. Finns också att låna och beställa i vår katalog Lovisa: sök på titel Riksdagstryck Berättelser.
Internet 1971-: <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=frrsrdg>
- **D. Motioner** (mot.)
Förslag från riksdagens ledamöter. Ordnas efter de utskott de skall behandlas i.
Tryckt: Finns i riksdagstrycket del D – på mezzaninvåningen. Finns också att låna och beställa

i vår katalog Lovisa: sök på titel Riksdagstryck Motioner.

Internet 1971-: <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=mot>

- **E. Utskottsbetänkanden** (bet.)

Förslag från riksdagens utskott till riksdagen.

Tryckt: Finns i riksdagstrycket del E – på mezzaninvåningen. Finns också att låna och beställa i vår katalog Lovisa: sök på titel Riksdagstryck Utskott.

Internet 1971-: <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=bet>

- **F. Riksdagens skrivelser** (rskr.)

Kortfattad information till regeringen om riksdagens beslut.

Tryckt: Finns i riksdagstrycket del F – på mezzaninvåningen. Finns också att låna och beställa i vår katalog Lovisa: sök på titel Riksdagstryck Riksdagsskrivelser.

Internet 2004/05-: <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=rskr>

- **G. Register över riksdagstrycket**

Årsvis sak- och personregister.

Tryckt: Finns i riksdagstrycket del G - på mezzaninvåningen.

Internet: finns ej helt motsvarande. Se alternativ i nästa stycke.

Andra register till riksdagstrycket och riksdagens arbete

Ett problem vid arbetet med riksdagstryck är att finna rätt register. För tiden från 1809-1980/81 finns sammanfattande bra både person- och sakregister. Märk dock att under den äldre epoken är stavning m.m. inte som nu. Ett register publiceras varje år. För senare riksdagar var det tidigare ett stort problem att registren släpade efter flera år. Detta har nu lösts genom att riksdagens dokument är sökbara via dess hemsida. Riksdagsprotokollen publiceras t.ex. ca 6 timmar efter dagens debatt är slut.

- **Sök i riksdagens dokument**

Sök samtidigt i olika typer av riksdagstryck: propositioner, motioner, protokoll, betänkanden, utredningar etc.

<http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/>

- **Sök riksdagsbeslut**

Korta sammanfattningar av riksdagens beslut med länkar till de relevanta dokumenten.

Internet delvis 1971-:

<http://www.riksdagen.se/sv/global/sok/?doktyp=bet&beslutad=1&sort=beslutsdag&sortorder=desc>

- **Debatter och beslut**

De senaste veckornas riksdagsdebatter och beslut.

Internet ca 2001-: <http://www.riksdagen.se/sv/Debatter--beslut/Debatter-och-beslut-om-forslag/>

- **Register över riksdagens protokoll** perioden 1809-1970

Innehåller bra person-/sakregister.

Tioårsvisa register är tillgängliga på mezzaninvåningen - hylla **Ock**.

Internet: Sakregister till riksdagens protokoll 1809-66 <http://runeberg.org/rixreg/>.

- **Riksdagens årsbok** 1974-2013/14 (f.d. **Riksdag** 1940-73 och **Lagtima riksdagen** 1906-48).

Se hylla **Ock** på mezzaninvåningen.

Innehåller dels ett kalendarium över det gångna riksmötet, dels korta sammanfattningar av riksdagens beslut.

Internet 2012/13-: <http://www.riksdagen.se/sv/bestall-och-ladda-ned/informationsmaterial/>

- Tidskriften **Från Riksdag & Departement** 1976- upphörd maj 2014.
Man skrev om politiska beslut, sammanfattade utredningar, propositioner och direktiv.
Står i UB:s magasin.

Utredningar

- **Kommittédirektiv** (dir.)
Regeringens direktiv till statliga utredningar.
Tryckt: Finns som årsbok på mezzaninvåningen hylla **Ock** 1989- (magasin 1983-). Tidigare direktiv kan man finna genom Kommittéberättelsen (se nedan).
Internet 1987/88-: <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=dir>
- **Kommittéberättelsen**
Information om de statliga kommittéerna med uppgifter om ledamöter, arbetsplaner och producerade utredningsbetänkanden.
Tryckt: Finns i regeringens skrivelse 103 (riksdagstrycket del B). Tidigare stod de efter propositionerna och kallades för riksdagsberättelsen.
Internet 1991/92- (enstaka äldre): <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=komm>
- **Utredningsbetänkande** (kommittébetänkande)
Rapporten med förslagen till åtgärder kallas för betänkande och har funnits sedan 1809.
Betänkanden publiceras antingen i Statens offentliga utredningar (SOU) eller i Departementsserien (Ds).
- **Statens Offentliga Utredningar** (SOU) 1922-.
Tryckt: Står 1922- på däck. Sökes 1922-1957 på egen titel i UB:s gamla alfabetiska katalog (Katalog -1957). En förteckning finns i ämneskatalogen under Jur Sv Saml. Nyare SOU sökes i Lovisa på egen titel eller i LIBRIS på numret, t.ex. SOU 1977:25.
Internet, fullständigt 1999-, delvis 1995-: <http://www.regeringen.se/rattsdokument/> - begränsa till innehållstyp Statens offentliga utredningar. Före SOU publicerades utredningar vanligtvis i bilaga 2:2 i riksdagstrycket. Det förekom också att de publicerades separat.
- **Departementsserien** (Ds = eg. departementsserien)
Tryckt: Står 1988- på däck. Sökes på egen titel i bibliotekskatalogen. Under 1961-1987 publicerades Ds i olika serier knutna till olika departement, t.ex. Ds A, Ds Fi etc. De står i magasin och sökes och beställes i Lovisa på egen titel eller Ds Före Ds förekom maskinskrivna utredningar som enbart distribuerades till ett begränsat antal bibliotek. Alla dessa finns på UB i magasin.
Internet, delvis 1995-: <http://www.regeringen.se/rattsdokument/> - begränsa till innehållstyp Departementsserien och promemorior.
- **Remissvar på utredningar**
Publiceras mer sällan. En systematisk översikt brukar finnas i propositioner, ibland publiceras de som egna Ds. Vissa organisationer publicerar sina yttranden själva, ibland på sina hemsidor. Remissvaren finns vanligtvis i regeringskansliets arkiv.

Hur hittar man rätt utredning?

Fram till 1945 hittar man dem lätt i följande hjälpmedel:

- **Thyselius: Förteckning öfver kommitébetänkanden 1809-1894, 1895-1903.**
(innehåller också uppgifter om kommittéledamöterna). Finns på mezzaninvåningen hylla **Ock**.
Internet: 1809-94 <http://digibook.ub.umu.se/misc/12369030.pdf> (320 MB)
1895-1903 <http://digibook.ub.umu.se/misc/12369074.pdf> (107 MB)
- **Förteckning över statliga utredningar 1904-1945.**
Finns på mezzaninvåningen hylla **Ock**.
Internet: <http://digibook.ub.umu.se/misc/12369097.pdf> (231 MB)

För senare perioder finns bara några enstaka förteckningar som också står på mezzaninvåningen hylla **Ock**:

- **SOU-katalogen 1950-1970**
- **Statliga betänkanden 1975-1980**
- **SOU och Ds 1981-1987**

Det bästa sättet att få en överblick över årets Ds och SOU är att gå in i årets sista nummer. Där finns förutom ett kronologiskt index även ett efter departement. På det viset får man även ett ämnesregister. Man kan också söka på ämne, år och departement via <http://www.regeringen.se/rattsdokument/>.

För övrigt kan man använda sig av för de senaste åren Kommittéberättelsen (se ovan) som finns som skrivelse nr 103 i propositionssviten, och för den tidigare perioden i den s.k. Riksdagsberättelsen som finns på olika ställen i riksdagshandlingarna, vanligast sist bland propositionerna.

Lagar & författningar

Riksdagen stiftar lagar, regeringen förordningar och myndigheter under regeringen beslutar om föreskrifter. Författning är en samlande beteckning. Författningarnas inbördes rangordning:

1. Grundlag (publiceras i SFS)
2. EU-förordning (publiceras i EU:s officiella tidning EGT)
3. Lag (publiceras i SFS)
4. Förordning (publiceras i SFS)
5. Föreskrift (publiceras i myndighetens egen författningssamling)

Hur hittar man förarbeten till lagar?

Läs gärna en förklaring av hur en lag kommer till i [Ds 1998:43 - se bilaga 3](#) (PDF-format). Det enklaste sättet att lösa problemet är följande: Slå upp författningen i Svensk Författningssamling (SFS), där riksdagsbehandlingen redovisas i en not. Går man då till den proposition som hänvisas till, finner man

där i ett utdrag ur regeringsprotokollet samtliga utredningar som propositionen bygger på och en sammanfattning av remissvaren.

Se också:

- **Karnov: svensk lagsamling med kommentarer** 1996- - senaste året i referenssamlingen hylla **Oe-c**. Finns också som databas. Där hänvisas till förarbeten till lagarna.
- **Nytt Juridiskt Arkiv del 2 (NJA II): tidskrift för lagstiftning** - referenssamlingen hylla **Oe**.

Hur hittar man rätt författning?

- **Svensk författningssamling (SFS)** 1825-.
SFS började utkomma 1825, tidigare gavs de viktigaste författningarna ut som enskilda tryck. Alla gällande lagar publiceras i SFS, liksom ändringar och information om upphörda författningar.
Tryckt: Står på mezzaninvåningen.
Internet: <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=sfs>
Innehåller gällande författningar och upphävda 1988-.
Andra motsvarigheter på nätet:
Notisums lagbok, gällande SFS, med sökordsregister - se Lagboken <http://www.notisum.se/>.
Lagen.nu <https://lagen.nu/>
- **Register över gällande SFS-författningar** 1974-.
SFS har goda register. Glöm inte bort det här registret som utkommit sedan 1974.
Tryckt: Står på mezzaninvåningen.
- **Sveriges Rikes Lag** ("den blå lagboken") (placerad i lånedisken) och **Svensk lag** ("den gröna lagboken") (i referenssamlingen **Oe-c**) innehåller ett urval lagar och är inga officiella publikationer.
- **Swedish statutes in translation**
Lagar och förordningar översatta till engelska, här ca 160 st. från departement och myndigheter. Det finns ytterligare ca 300 översättningar, som går att beställa via e-post eller telefon.
Internet: <http://www.regeringen.se/rattsdokument/departementsserien-och-promemorior/2000/12/ds-200171/>
- **Svenska författningar i översättning till främmande språk: en förteckning över titlar**
Tryckt: se senaste utgåva Ds 2001:7 på däck.
Se också <http://www.regeringen.se/rattsdokument/departementsserien-och-promemorior/2000/12/ds-200171/>

Det finns också en hel del olika författningssamlingar utgivna av olika statliga myndigheter som t.ex. Finansinspektionen och Naturvårdsverket. Dessa står i magasin. På Internet finns en del att läsa. Se länkar via Lagrummet <http://www.lagrummet.se/>

Äldre författningar

- För beställning från magasin se UB:s särskilda katalog över gamla kungliga förordningar som går i tidsordning ("Årstrycket") -1828. Den står på UB:s entréväning nära kopiatorerna.
- Quiding: **Svenskt allmänt författningsregister för tiden från 1522 till och med år 1862** - referenssamlingen hylla **Aaoe**.
Internet: <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/27895> (42 MB)
Register över alla författningar som blivit särskilt publicerade, mindre viktiga finns inte med.
- Stiernman: **Samling utaf kongl. bref, stadgar och förordningar & c** angående Sweriges rikets commerce, politie och oeconomie uti gemen, ifrån åhr 1523. in til närwarande tid. Del 1-6. 1747-75. Står i **informationsdisken**.
Internet: <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/18879> (111 MB)
- I bibliotekskatalogen LIBRIS har man registrerat de flesta kungliga förordningar 1500-talet - 1833. Adress: <http://libris.kb.se/>. Om en förordning saknas där, kan det bero på att det rör sig om en länsförordning eller att den aldrig blivit tryckt.

Personer & myndigheter

Departement

Vilka departement eller myndigheter har hand om vilka ansvarsområden? Departement:

<http://www.regeringen.se/regeringens-politik/> , myndigheter: <http://www.regeringen.se/myndigheter-med-flera/>

Riksdagens ledamöter

- **Ledamöter & partier:** <http://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/>
- **Fakta om folkvalda**
Står på mezzaninvåningen hylla **Ock**.
Utförlig biografisk information.
- **Tvåkammarriksdagen 1867-1970: ledamöter och valkretsar**
Står på mezzaninvåningen hylla **Ock**.

Myndigheter

- **Sveriges statskalender 1738-**
Senaste årgången står i referenssamlingen hylla **Lm-c.od**
Sveriges statskalender är det klassiska uppslagsverket för svensk statsförvaltning med uppgifter om alla myndigheter och personer i ledande befattningar. Det innehåller också mycket mer som t.ex. de främsta förtroendemännen i Sveriges kommuner och svenska ambassader.
- **Utrikesdepartementets kalender 1872-**
Senaste årgången står i referenssamlingen hylla **Lm-c.od**
Innehåller uppgifter om personer knutna till Utrikesdepartementet, Utrikesnämnden och utrikesrepresentationen samt register över ambassader, delegationer och konsulat.

- **The Stockholm Diplomatic List** (Diplomatlistan) 1898-
Står i magasin.
Förtecknar främmande länders diplomatiska representation i Sverige med uppgift om namn, titel, adress och telefonnummer. Numera också internationella organisationer.
Aktuell lista: <http://www.government.se/government-of-sweden/ministry-for-foreign-affairs/diplomatic-portal/the-stockholm-diplomatic-list/>
- **Ambassader och konsulat**
Förteckning över svenska ambassader och konsulat i utlandet.
<http://www.swedenabroad.com/>

Statistik

Sveriges officiella statistik (SOS) utgivet av Statistiska Centralbyrån, är sedan 1910-talet en samlingsserie för huvuddelen av den statliga statistiken. Även tidigare finns en bra statistik - för flera områden från 1850-talet.

Den för oss viktigaste av Statistiska Centralbyråns publikationer har länge varit **Statistisk årsbok** för Sverige (se nedan) som upphörde 2014. Numera kan de mest efterfrågade uppgifterna hittas i **Sverige i siffror** (se nedan), som innehåller överskådliga texter, grafik och diagram. Det finns också ett stort antal specialiserade statistiska årsböcker, den viktiga Statistiska meddelandeserien m.m. Det mesta har digitaliserats och finns på SCB:s webbplats.

Bland övriga publikationer kan man speciellt nämna serien **Levnadsförhållanden**, som består av en stor mängd mycket intressanta rapporter.

Statistiken står i salen Reflektoriet på bottenvåningen, uppdelad efter serien SOS ämnesområden:

- Arbetsmarknad
- Befolkning
- Boende, byggande och bebyggelse
- Energi
- Finansmarknad
- Handel med varor och tjänster
- Hushållens ekonomi
- Hälso- och sjukvård
- Jord- och skogsbruk, fiske
- Kultur och fritid
- Levnadsförhållanden
- Medborgarinflytande
- Miljö
- Nationalräkenskaper
- Näringsverksamhet
- Offentlig ekonomi
- Priser och konsumtion
- Rättsväsende
- Socialförsäkring m.m.
- Socialtjänst m.m.
- Transporter och kommunikation
- Utbildning och forskning

Hur hittar man rätt statistik?

- **Statistiska centralbyrån (SCB)** ger på sina webbsidor hänvisningar till vad som trycks och publiceras elektroniskt. Via länkar kan man sedan gå direkt in i databaserna.
Se <http://www.scb.se/hitta-statistik/>
- **Statistikdatabasen (SCB)**
I statistikdatabasen finns en stor del av den officiella statistik som SCB ansvarar för, dessutom statistik från en del andra statistikansvariga myndigheter. Innehållet består av en mängd tabeller ur vilka man fritt kan välja önskade uppgifter för visning på skärm, utskrift eller för överföring till den egna PC:n med möjlighet till vidare bearbetning. Se <http://www.statistikdatabasen.scb.se>
- En bilaga i Statistisk årsbok – **Statliga statistiska publikationer** - förtecknar allt som getts ut (också specialutredningar), allt i SOS-serien såväl som andra viktigare publikationer.
Se: [http://www.scb.se/Grupp/Hitta_statistik/Historisk_statistik/ Dokument/Statliga_statistiska_publicationer.pdf](http://www.scb.se/Grupp/Hitta_statistik/Historisk_statistik/Dokument/Statliga_statistiska_publicationer.pdf)
- Mer omfattande frågor och frågor om internationell statistik tar SCB betalt för mot offert.

Viktiga publikationer

- **Statistisk årsbok (SÅ) 1914-2014**
Står i referensbiblioteket hylla **Oi-c**.
Innehåller den viktigaste statistiken. I slutet av varje år finns en fullständig lista över vad SCB gett ut sedan 1911. Lägga märke till att Statistisk årsbok har en avdelning i slutet för utländsk statistik.
Internet 1914-2014: http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Historisk-statistik/Statistisk-arsbok-for-Sverige-1914-2001/
- Andra årsböcker
I SOS ingår olika årsböcker som är inriktade på ett visst område, t.ex. **Jordbruksstatistisk årsbok**. Många årsböcker ges nu längre inte ut, utan statistiken publiceras elektroniskt istället.
- Storstädernas statistik (Lund, Malmö, Göteborg, Stockholm) står också i referensbiblioteket hylla **Oi-c**. Ett flertal kommuner publicerar lokala statistiska årsböcker. Idag publiceras också statistik på Internet. Exempel:
Stockholm: <http://www.statistikomstockholm.se/>
Göteborg: <http://www.goteborg.se/statistiskarsbok>, <http://statistik.goteborg.se/>
Malmö: <http://malmo.se/Kommun--politik/Statistik-och-fakta.html>
Lund: <https://www.lund.se/kommun--politik/kommunfakta/>
Se också Sveriges kommuner och landsting med en hel del statistik: <http://www.skl.se/>.
- **Statistiska Meddelanden (SM)**
ingick ibland i SÅ:s bilaga. Det finns i stort sett en serie för vart och ett av de 22 ämnesområden som SOS indelas i. Allt som trycks i SM finns inte i andra publikationer. Det är inte sökbar. 2002- publiceras via SCB:s hemsida.
Internet: http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Historisk-statistik/Digitaliserat--Statistik-efter-serie/Statistiska-meddelanden-SM/

Äldre statistik (-1979)

Står i referenssamlingen hylla **Oi-c** ordnat alfabetiskt, före den nyare statistiken. Exempel:

- Tabellverkets serier 1811-1860 i nio olika ämnesserier.
http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Historisk-statistik/Digitaliserat---Statistik-efter-serie/Officiell-statistik-1811-1860/
- **Bidrag till Sveriges officiella statistik (BiSOS) 1858-1914**
Många delar inom de flesta ämnen:
http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Historisk-statistik/Digitaliserat---Statistik-efter-serie/Bidrag-till-Sveriges-officiella-statistik-BiSOS-1851-1917/
- **Kungl. Maj:ts befattningshavandes femårsberättelse 1817-1905**
1856-1905 står i referenssamlingen och ingår i BiSOS del H. Beskriver utförligt varje svenskt län.
1817-1855: http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Historisk-statistik/Digitaliserat---Statistik-efter-serie/Officiell-statistik-1811-1860/Femarsberattelser-1817-1855/
1856-1905: http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Historisk-statistik/Digitaliserat---Statistik-efter-serie/Bidrag-till-Sveriges-officiella-statistik-BiSOS-1851-1917/Kungl-Majts-befallningshavandes-femarsberattelser-1856-1905-BiSOS-H/

Andra intressanta exempel:

- **Emigrationsutredningen (1907-1914)**
ger en detaljerad bild av Sverige i början av 1900-talet.
Se också <http://www.ub.gu.se/samlingar/emigrationsutredningen/>
- **Historisk statistik för Sverige**
Se http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Historisk-statistik/Digitaliserat---Statistik-efter-serie/Serien-Historisk-statistik-for-Sverige/
De viktigaste delarna:
 - Del 1: Befolkning (1720-1967)
 - Del 2: Väderlek, lantmäteri, jordbruk, skogsbruk och fiske (-1955)
 - Del 3: Utrikeshandel (1732-1970)
 - Statistiska översiktstabeller utöver i del I och II publicerade t.o.m. år 1950
 - Befolkningsutvecklingen under 250 år

Vanliga förkortningar

AM	Allmän månadsstatistik
Bet.	Utskottsbetänkande
BiSOS	Bidrag till Sveriges officiella statistik

Dir.	Kommittédirektiv
Ds	Departementsserien
Mot.	Motion
NJA	Nytt Juridiskt Arkiv
Prop.	Proposition
Prot.	Riksdagens protokoll
RR	Riksdagens revisorer
Rskr.	Riksdagens skrivelse
SFS	Svensk författningssamling
Skr.	Regeringens skrivelse
SM	Statistiska meddelanden
SOS	Sveriges officella statistik
SOU	Statens offentliga utredningar
SÅ	Statistisk årsbok

Viktiga länkar

I UB:s länksamling Safir finns alla de Internet-resurser som beskrivs ovan och fler. Se avdelningarna:

- Occ Sveriges statskunskap och politik <http://www3.ub.lu.se/safir/O.html#Occ>
- Odc Förvaltning Sverige <http://www3.ub.lu.se/safir/O.html#Odc>
- Odce Kommuner Sverige <http://ww3.ub.lu.se/safir/O.html#Odce>
- Oe-c(u) Lagar Sverige <http://www3.ub.lu.se/safir/O.html#Oecu>
- Oi-c Statistik Sverige <http://www3.ub.lu.se/safir/O.html#Oic>